

عنوان مقاله:

نقش نگرش وجودی صدررا به علم در تعالی نفس

محل انتشار:

دوفصلنامه آموزه های فلسفه اسلامی، دوره 9، شماره 14 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

محمد مهدی مشکاتی - استادیار دانشگاه اصفهان

مریم فخرالدینی - دانشجوی کارشناسی ارشد فلسفه اسلامی

خلاصه مقاله:

در این جستار پس از نگاهی گذرا به تعریف ابتکاری ملاصدرا از علم، تبیین می شود که وی چگونه با بهره گیری از اصولی چون «اصالت وجود»، «مراتب تشکیکی آن» و «حرکت جوهری» و با نگاه وجودی اش به «علم»، تصویری تازه از تعالی وجودی «نفس» در فلسفه ارائه می دهد. طبق این نظریه، مراتب کمال انسان بر اساس درجه وجودی اش مشخص می شود و مرتبه وجودی نفس را درجه ادراکش تعیین می کند. بنابراین، هر فرد در مراتب ادراک خود به تعالی وجودی دست خواهد یافت، به شکلی که درجات پایین تر ادراک، محمل ارتقا به درجات بالاتر علم و به تبع آن مراتب شدیدتر وجود و کمال می باشند. در ادامه، مباحثی چون علم حقیقی و غیر حقیقی و «موضوعیت» یا «طریقیّت» علم بررسی می شود. اما نتیجه برجسته ای که می توان گرفت آن است که اگر رسیدن به بالاترین درجه کمال و تعالی، در گرو داشتن شدیدترین مرتبه ادراک یعنی تعقل است، پس هر چه معقول از درجه وجودی بالاتری برخوردار باشد، تعقل او نفس را متعالی تر می سازد. به همین دلیل «تعقل» درباره خداوند، صفات و افعالش، کتب و انبیای الهی نفس انسان را به بالاترین درجه وجودی می رساند. این همان است که تحت عنوان جایگاه «معرفت» به خداوند، انبیا و ائمه در قرآن و روایات آمده است.

کلمات کلیدی:

ملاصدرا، نفس، علم، تعالی، کمال، تعقل

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1321453>

